

‘... เมื่อดึงที่สุดสายธาตุสายธรรมของตัวเองละก็ เป็นกายๆ ไปดังนี้
ตัวเองก็จะปกครองตัวเองได้ ไม่มีใครปกครองต่อไป
ตัวเองก็เป็นใหญ่ในตัวเอง ตัวเองก็จะบันดาลความสุขให้ตัวเองได้
กำจัดความทุกข์ได้ ...’

‘... ในโลกนี้เขาเรียกว่าละครโรงใหญ่ เล่นฝุ่นเล่นทราย
เล่นแปดลึง ไปตามหน้าที่ เอาจริงๆ แท้ๆ ไม่ได้สักคนหนึ่งขึ้นไป
แล้วก็ตายกันหมด เอาจริงเอาแท้เหลือสักคนหนึ่งก็ไม่มี ...’

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

กัณฑ์ที่ ๕๕

พุทธอุทานคาถา

๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

ยथा ทเว ปาตุภวานฺติ ชมฺมา
 อาตปิโน ฌายโต พฺราหฺมณสฺส
 อถสฺส กงฺขา วปยฺนติ สฺพพา
 ยโต ปชานาติ สเหตุชมฺมํ
 ยथा ทเว ปาตุภวานฺติ ชมฺมา
 อาตปิโน ฌายโต พฺราหฺมณสฺส
 อถสฺส กงฺขา วปยฺนติ สฺพพา
 ยโต ขยํ ปจฺจยानํ อเวทิตํ
 ยथा ทเว ปาตุภวานฺติ ชมฺมา
 อาตปิโน ฌายโต พฺราหฺมณสฺส
 วิรูปยํ ติฏฺฐติ มารเสนํ
 สุโรว โอภาสยมนตลิกขนฺติย

ช.อุ.(บาลี) ๒๕/๓๘-๔๐/๗๔-๗๖

ณ บัดนี้ อาตมภาพจะได้แสดงพุทธอุทานคาถา วาจาเครื่องกล่าวความเปล่ง
 ขึ้นของพระพุทธเจ้า เป็นคาถาที่ลึกลับ ผู้แสดงก็ยากที่จะแสดง ผู้ฟังก็ยากที่จะฟัง
 เพราะเป็นธรรมอันลุ่มลึกสุขุมนัก เพราะเป็นอุทานคาถาของพระองค์เอง ไม่ใช่ผู้ใดผู้
 หนึ่ง ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งไปทูลถามแต่อย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์เมื่อเบิกบานพระหฤทัย
 โดยประการใด ก็เปล่งโดยประการนั้น ก็เปล่งอุทานคาถาขึ้น เป็นของลึกลับอย่างนี้
 เหตุนี้ เราเป็นผู้ได้ฟังอุทานคาถาในวันนี้ เป็นบุญลาภอันประเสริฐล้ำเลิศ ไม่เสียทีที่เกิด
 มาเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา ตามวาระพระบาลีที่ยกขึ้นไว้เป็นนิกเขปคาถาว่า

ยथा หเว ปาตุภวนฺติ ธมฺมา อาตาปิโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส เมื่อใด
ธรรมทั้งหลายปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ อถสฺส กงฺขา วปยฺหนฺติ สพฺพา
เมื่อนั้นความสงสัยทั้งปวงของพราหมณ์ย่อมสิ้นไป ยโต ปชานาติ สเหตุธมฺมํ เพราะ
มารู้จักธรรมว่าเกิดแต่เหตุ นี้เป็นคาถาหนึ่ง

ยथा หเว ปาตุภวนฺติ ธมฺมา อาตาปิโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส เมื่อใด
ธรรมทั้งหลายปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ อถสฺส กงฺขา วปยฺหนฺติ สพฺพา
เมื่อนั้นความสงสัยทั้งปวงของพราหมณ์นั้นย่อมสิ้นไป ยโต ขยํ ปจฺจยาหนํ อเวทึ
เพราะได้รู้ความสิ้นไปของปัจจัยทั้งหลาย นี้เป็นคาถาที่ ๒

ยथा หเว ปาตุภวนฺติ ธมฺมา อาตาปิโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส เมื่อใด
ธรรมทั้งหลายปรากฏขึ้นแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ วิธูปยํ ติฏฺฐติ มารเสนํ
พราหมณ์นั้นกำจัดมารและเสนาเสียได้ หยตอญฺญํ สุโรว โภกาสยมนฺตลิกขนฺติ ดุจดัง
ดวงอาทิตย์อุทัยขึ้นกำจัดมิด ทำอากาศให้สว่างฉะนั้น นี้เป็นคาถาที่ ๓

๓ พระคาถาด้วยกันดังนี้ เพียงเท่านี้ ธรรมะเท่านั้นเหมือนฟังแขก ฟังฝรั่งพูด
ฟังจีนพูด เราไม่รู้จักภาษา ถ้ารู้จักภาษาแขก ภาษาฝรั่ง เราก็อ่าน นี่ก็ฉนั้นแหละ
คล้ายกันอย่างนั้น ฟังแล้วเหมือนไม่ฟัง มันลึกซึ้งอย่างนี้ จะอธิบายขยาย
เนื้อความคำในพระคาถาสืบไป

คำว่าธรรมทั้งหลายปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ นี่เรารู้ คำว่า
ธรรมทั้งหลายคืออะไร รูปก็เป็นธรรม นามก็เป็นธรรม ธรรมที่ทำให้เป็นรูปเป็น
นามก็เป็นธรรมเหมือนกัน ธรรมทั้งหลายนั้นคือ กุสลา ธมฺมา ธรรมฝ่ายดี มี
เท่าใดหมดพระไตรปิฎก ไม่มีชั่วเข้าไปเจือปนระคนเลย เรียกว่า กุสลา ธมฺมา
ธรรมที่ชั่วคือตรงกับบาลีว่า อกุสลา ธมฺมา ธรรมทั้งหลายนี้ชั่ว ไม่มีดีเข้าไปเจือปน
เลย ชั่วทั้งสิ้นทีเดียว นี่เรียกว่า อกุสลา ธมฺมา ธรรมทั้งหลายที่ชั่ว ธรรม
ทั้งหลายที่ไม่ดีไม่ชั่ว ดีไม่เข้าไปเจือปน ชั่วก็ไม่เข้าไปเจือปน ไม่ดีไม่ชั่วเป็นกลางๆ
อยู่ดังนี้ นั้นเรียกว่า อพฺยากตา ธมฺมา นี่เป็นมาติกา แม่บท ทั้ง ๓ นี้ หมดทั้ง
สากลพุทธศาสนา ธรรมมีเท่านี้ กว้างนัก จบพระไตรปิฎกมากมายนัก

พระพุทธเจ้าจะมาตรัสเทศนาเท่าใด ในอดีตมีมาน้อยเท่าใดๆ เมื่อรวมธรรม
ก็ได้เท่านี้ พระพุทธเจ้ามาตรัสในปัจจุบันนี้ ถ้ารวมธรรมได้เท่านี้ พระพุทธเจ้าจะมา
ตรัสในอนาคตภายเบื้องหน้า ก็รวมธรรมได้เท่านี้ ยอลงไปว่า ดี ชั่ว ไม่ดีไม่ชั่ว

๓ อย่างนี้เท่านั้น ดีเป็นธรรมฝ่ายดี ชั่วเป็นธรรมฝ่ายชั่ว ไม่ดีไม่ชั่วเป็นธรรมฝ่ายไม่ดีไม่ชั่ว

นี่คำว่าธรรมทั้งหลาย เมื่อใดธรรมทั้งหลายปรากฏแก่พราหมณ์ ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ ประสงค์ธรรมอะไรตรงนี้ ประสงค์ธรรมขาว เมื่อผู้ที่เพียรเพ่งอยู่ก็คล้ายกับคนนอนหลับ นอนหลับถูกส่วนเข้าแล้วละก็ฝัน เรื่องฝันที่เดียวคราวนี้ ไม่ใช่เรื่องของมนุษย์เท่านั้น เรื่องของกายมนุษย์ละเอียดฝัน นอนหลับแล้วก็ฝัน ว่าฝันเรื่องมันสนุกสนานเหมือนกัน กายมนุษย์นี้มีสิทธิทำได้เท่าใด พูดได้เท่าใด คิดได้เท่าใด อ้ายกายที่ฝันนั้นก็มิสิทธิ์ทำได้เท่านั้น พูดได้เท่านั้น คิดได้เท่านั้น ไม่แปลกกว่ากันเลย แต่ว่าคนละเรื่อง นี่คนละชั้นอย่างนี้ละ นี่คนละชั้นเสียแล้วเรื่องฝันนี้ เพราะกายมนุษย์ฝัน ใ้กายที่มนุษย์ฝันนั้นแหละเรียกว่ากายมนุษย์ละเอียด นั่นเขาก็สว่างไสวเหมือนกายมนุษย์นี้แบบเดียวกัน กายฝันนะ ทำได้เท่ามนุษย์นี้เหมือนกัน ใ้กายมนุษย์ที่ฝันไปนั้นแหละ ฝันไปทำงานทำการเพลินไปอีก เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าไปนอนหลับฝันไปอีก ฝันในฝันเข้าไปอีกชั้นแบบเดียวกัน ออกไปเป็นกายทิพย์ ว่องไวอีกเหมือนกัน กายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียดที่ฝันชั้นที่ ๑ นั้นทำหน้าที่ได้เท่าใด ทำหน้าที่ด้วยกายได้เท่าใด ทำหน้าที่ด้วยวาจาได้เท่าใด ทำหน้าที่ด้วยใจได้เท่าใด กายทิพย์ที่ฝันในฝันออกไปนั้นก็ทำหน้าที่ได้เท่าทันเหมือนกัน ทำกายได้เท่าทัน ทำวาจาได้เท่าทัน ทำใจได้เท่าทัน เหมือนกัน แบบเดียวกัน นี่คนละเรื่อง อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าฝันในฝันแล้วก็ เราชวนกันที ถ้าฝันแล้วฝันเฉยๆ แล้วก็ไม่วอน เข้ามาใกล้กายมนุษย์ นี่คนละเรื่องอย่างนี้

นี่ธรรมทั้งหลายที่ปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่เป็นอย่างไร นี่พวกเรารู้กันอยู่บ้างแล้ว พวกงั่งมีอยู่ พวกเป็นมีอยู่ กล้าพูดได้ทีเดียว เพราะพราหมณ์นั้นมีความเพียรเพ่งอยู่แล้วนั้นแหละ ความเพ่งมันเป็นอย่างนี้แหละ มันมืดตื้อ มืดตื้อมันก็สงสัย ใ้มืดนั้นแหละมันทำให้สงสัย มันไม่เห็นอะไร มันมัวหมองไปหมด ดำคล้ำไปหมด ราวไปหมด ไม่ได้เรื่องไม่ได้ราว หนักเข้าๆ รำคาญ หนักเข้าๆ ก็ลืมเสียที่มันมืดนัก ไม่ได้เรื่องอย่างนั้น อย่างนั้นธรรมทั้งหลายไม่ปรากฏ ถ้าจะมาว่าคนฉลาดเพ่งธรรมละก็ เมื่อนั่งมีต้อยละก็ อ้อ! นีธรรม นี่ อุกุสลา ธมฺมา ไม่ใช่ธรรมที่สว่าง นั่งไปๆ ถูกส่วนเข้า สว่างวูบเข้าไป เหมือนฝันที่เดียว สว่างวูบเข้าไป ปรากฏทีเดียวเหมือนลืมนตาบางคนตกใจนะ นี่หลับตาหรือลืมนตานะ มันสว่างอย่างนี้ ก็ลืมตาดูเสียที อ้าว สว่างนั้นหายไปเสียแล้ว นั่น มีสว่างได้อย่างนั้น มีมืดอย่างนั้น นั่งหลับตาปุบ แล้วกัน ก็

มืดคือ เมื่อมืดเช่นนั้นเป็นธรรม เมื่อสว่างขึ้น ปรากฏชัดขึ้นเหมือนกลางวันนั้นเป็นธรรม ไม่สว่างไม่มีตมั่วๆ อยู่ นั่นก็เป็นธรรมเหมือนกัน เป็นอภัยกถาธรรม

ธรรมมี ๓ อย่างนี้ มืดเป็นอกุสลาธรรม สว่างเป็นกุสลาธรรม ไม่มีมืดไม่สว่าง เป็นอภัยกถาธรรม นี้ธรรมเป็นชั้นๆ กันไปนะ มืด สว่าง ไม่มีมืดไม่สว่าง ทั้งมืด ทั้งสว่าง ทั้งไม่มีมืดไม่สว่าง นั่นหรือเป็นธรรมที่ปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ ซึ่งยิ่งกว่านั้นๆ ธรรมทั้งหลายที่ปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่นั้น ปรากฏชัดๆ เมื่อนั่งลงไปแล้วปรากฏแน่แน่วทีเดียว พอนั่งถูกส่วนเข้า ทำใจให้หยุด พอ นั่งถูกส่วนเข้าก็ใจหยุดทีเดียว เมื่อใจหยุดนี้ตรงกับบาลีว่า ยโต ปชานาติ สเหตุธมมัม เพราะมารู้จักธรรมว่าเกิดแต่เหตุ ธรรมที่เกิดแต่เหตุ นั้น ธรรมอะไร เหตุมี ๖ โลกเหตุ โทสเหตุ โมหเหตุ โลกะเหตุเป็นฝ่ายชั่ว โทสะเหตุเป็นฝ่ายชั่ว โมหะเหตุก็เป็นฝ่ายชั่ว ฝ่ายดีละ ท่านวางไว้เป็น อโลภเหตุ อโทสเหตุ อโมหเหตุ

อโลภ ทานเหตุ ความไม่โลภเป็นเหตุให้บริจาคทาน อโทส สิลเหตุ ความไม่โกรธเป็นเหตุให้รักษาศีล อโมห ภาวนาเหตุ ความไม่หลงเป็นเหตุให้เจริญภาวนา พอรู้ชัดว่าธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ อ้อ! การที่เราให้ทานนี้เกิดแต่เหตุคือความไม่โลภ การที่มารักษาได้นี้ เกิดจากเหตุ คือความไม่โลภ การที่มารักษาศีลได้นี้ เกิดจากเหตุคือความไม่โกรธ การที่เรามาเจริญภาวนาได้นี้เกิดจากเหตุคือความไม่หลง ความไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง เป็นเหตุให้รักษาศีล ให้เจริญภาวนา ที่เราจะให้ทานขึ้นได้นี้ เรียกว่าอโลภะเหตุ เราจะบริจาคทานนี้ก็เป็นธรรมอันหนึ่ง เรามารักษาศีลก็เป็นธรรมอันหนึ่ง มาเจริญภาวนาก็เป็นธรรมอันหนึ่ง เพราะมาแต่ความไม่โลภ มาจากความไม่โกรธ มาจากความไม่หลง เรื่องให้ทานก็เป็นอเนกประการ เรื่องรักษาศีลก็เป็นอเนกประการ เรื่องเจริญภาวนาก็เป็นอเนกประการ

นี้หรือ ธรรมอันนี้หรือที่ปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ ความสงสัยของพราหมณ์นั้น ความสงสัยทั้งปวงของพราหมณ์นั้นย่อมสิ้นไป เพราะมารู้จักว่าธรรมเกิดแต่เหตุดังนี้หรือ ไม่ใช่กระนั้น ยิ่งกว่านั้นลงไป

เมื่อพราหมณ์นั้นมานั่งเพ่งถูกส่วนเข้าแล้ว ถูกส่วนเข้าแล้วใจก็หยุดทีเดียว หยุดศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หยุดนิ่ง พอใจหยุดได้เท่านั้น พอใจหยุดนิ่งเท่านั้น สุโรว โอภาสยมหุตลักขหุตี ดุจดั่งดวงอาทิตย์อุทัยขึ้นกำจัดมืด ทำอากาศให้สว่างไสวอย่างนี้ นี่เป็นกลางวันอย่างนี้ ดวงอาทิตย์ก็เห็นโร้อย่างนั้น อย่างนี้ เห็น

อย่างนี้ เห็นอย่างนี้เป็นดวงเท่าดวงจันทร์ ติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ติดกลางกายมนุษย์นั้นนะ ดวงเท่าดวงอาทิตย์นะ ติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ จะมองอะไรเห็นตลอดหมด เหมือนกับกลางวันอย่างนี้แหละ จะดูอะไรก็ดูไป เมื่อธรรมปรากฏขึ้นแก่พราหมณ์ดังนี้ ความสงสัยทั้งปวงของพราหมณ์นั้นก็สิ้นไปหมดไป เพราะได้รู้ความสิ้นของปัจจัยทั้งหลาย ยโต ขยิ ปจฺจุยานํ อเวทิ เพราะได้รู้ความสิ้นไปของปัจจัยทั้งหลาย สว่างขึ้นแล้วเมื่อเห็นความสิ้นไปของปัจจัยทั้งหลาย

อะไรเล่าเป็นปัจจัยที่สิ้นไปนะ อะไรเล่าเป็นปัจจัย อ้ายปัจจัยนี้ก็ยากไม่ใช่หน่อยเหมือนกัน ปัจจัยนะคือดังนี้ คำที่เรียกว่าปัจจัยนะ อวิชชาเป็นปัจจัยให้เกิดสังขาร แน่! ความโง่ความไม่รู้จริงเป็นปัจจัยแล้ว สังขาร ความปรุงให้ดีให้งาม ตกแต่งอยู่รำไป ต้องตกแต่งอยู่รำไป ปรนเปรออยู่รำไป สังขารนั้นแหละเป็นปัจจัยให้เกิดวิญญาณ รู้ดี รู้ชั่วอยู่รำไป วิญญาณเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป นามรูปมีเกิดดับอยู่เป็นธรรมดา นามรูปเป็นปัจจัยให้เกิดสพายตนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ สพายตนะเป็นปัจจัยให้เกิดผัสสะ ความกระทบทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ผัสสะเมื่อกระทบเข้าแล้วก็ปัจจัยให้เกิดเวทนา ชอบ ไม่ชอบ เจ็บอยู่ เวทนาปรากฏเป็นปัจจัยให้เกิดตัณหา ตัณหาปรากฏขึ้นแล้วเป็นปัจจัยให้เกิดอุปาทาน อุปาทานปรากฏขึ้นแล้วเป็นปัจจัยให้เกิดภวก่อน ปัจจัยกันเป็นชั้นๆ อย่างนี้ เมื่อมีกามภพ รูปภพ อรูปภพ ก็เป็นปัจจัยให้เกิดชาติ เมื่อชาติมีขึ้นแล้ว ชาตินั้นคืออะไรนะ ชาติคือกำเนิดนั้นแหละ อันทชชะ สังเสทชะ อุปปาติกะ ชาตินั้นคือกำเนิดนั้นแหละ ที่เกิดนั้นเขาเรียกชาติ ออกจากกำเนิดนั้นแหละ ชาติมีขึ้นแล้วเป็นปัจจัยให้เกิด ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาส เป็นลำดับไป เป็นทุกข์ นี่เป็นปัจจัยอย่างนี้ เป็นปัจจัยกันอย่างนี้ รู้จักความสิ้นไปของปัจจัยทั้งหลาย

เมื่อสิ้นเป็นอย่างไร ความโง่ไม่มี หายไปหมด ดับไปหมด เมื่ออวิชชา ความไม่รู้จริงดับสังขารก็ดับ สังขารดับวิญญาณก็ดับ วิญญาณดับนามรูปก็ดับ นามรูปดับสพายตนะก็ดับ สพายตนะดับผัสสะก็ดับ ผัสสะดับเวทนาจับ เวทนาดับตัณหากับ ตัณหาดับอุปาทานก็ดับ อุปาทานดับภวกับดับ ภวกับดับชาติก็ดับ ชาติดับ ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาส ก็ดับ ไม่เหลือเลย นี่ความสิ้นไป เมื่อรู้ความสิ้นไปของปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้แล้ว พราหมณ์นั้น วิรูปยํ ติฏฺฐติ มารเสนํ พราหมณ์นั้นก็กำจัดมารและทั้งเสนาให้ได้แล้ว หยุดอยู่ได้ คือใจหยุดนั่นเอง ไม่ใช่อื่น ใจหยุด

พอหยุดถูกส่วนเข้าเท่านั้นเอง สุโรว โอภาสยมหุตลักขหุติ ความสว่างเกิดขึ้นจุดจัด ดวงอาทิตย์ขึ้นกำจัดมืดทำอากาศให้สว่าง ก็ดังนี้ เราก็มองเห็นดวงดั่งนั้น ที่ปรากฏ ดั่งนั้น เมื่อปรากฏขึ้นดั่งนั้นแล้ว พรหมณีนักรักษาดวงนั้นไว้ ไม่ให้หายไป ที่วัด ปากน้ำเขาเป็นแล้ว ของลี้กก็จริง แต่ว่าวัดปากน้ำพบแล้ว

แต่ว่าผู้พบก็ไม่รู้ว่าลี้กซึ่งแคไหน ได้แต่ลี้กซึ่งอย่างนี้ จริงอย่างนั้น แล้วก็ไปทำ เหลวไหลเสีย ให้ดับเสียบ้าง ให้หายเสียบ้าง ไปกังวลอื่นเสีย ไม่กังวลของลี้กซึ่งอย่าง นี้ นี่มีมากทีเดียว ในวัดปากน้ำนี้ ทั้งสว่างทำได้ขนาดนั้นะยิ่งกว่านี้ไปอีก เดี่ยวจะเล่า เรื่องวัดปากน้ำที่ทำสว่างขึ้นได้แคไหน ตรงกับพุทธอุทานนี้แล้ว เมื่อสว่างขึ้นได้ดั่งนั้น แล้วก็ได้เป็นลำดับไป นั้นสว่างดวงนั้นเขาเรียกว่าดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจของ ผู้กระทำนั้นก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสว่างนั้น พอถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล ดวงเท่ากัน หยุดนิ่งอยู่กลางดวงศีล พอถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงสมาธิ ดวงเท่ากัน หยุดนิ่งอยู่กลาง ดวงสมาธิ พอถูกส่วนเข้า ถึงดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา พอถูก ส่วนเข้า ถึงดวงวิมุตติ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ พอถูกส่วนเข้า ถึงดวง วิมุตติญาณทัสสนะ หยุดนิ่งอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้า หยุดทำ เดี่ยว หยุดอยู่ทำเดี่ยว กำจัดมารให้หยุดทีเดียว หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายที่ผืนทีเดียว ตั้งแต่กายมนุษย์ขึ้นไป เห็นกายที่ผืน อ้อ! อ้ายกายผืนอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ เราไม่รู้ว่ายู่ที่ไหน เมื่อผืนแล้วมันก็ รัวไป

ใจกายที่ผืน ใจกายมนุษย์ละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็น กายมนุษย์ละเอียดอีก เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ อย่างนั้น หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานนั้น ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวง ศีล หยุดนิ่งอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวง สมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณ ทัสสนะ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายผืนในผืน ก็คือกายทิพย์

ใจกายทิพย์หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ ถูกส่วนเข้า เห็น ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูก ส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงสมาธิ หยุด

17/8/2555 13:52:52

ใจกายธรรมละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายธรรมละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๕ วา กลมรอบตัว ใส่ทีเดียว ยิ่งกว่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ บริสุทธิ์สนิททีเดียว สว่างไสว หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล ดวงเท่ากัน แล้วต่อไปก็ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ เป็นลำดับไป หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายธรรมพระโสดา หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจกายพระโสดาหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระโสดา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ แบบเดียวกัน เห็นกายพระโสดาละเอียด หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา

ใจกายพระโสดาละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางกายพระโสดาละเอียด ถูกส่วนเข้า ก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เห็นดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ แบบเดียวกัน เข้าถึงกายพระสกทาคา หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา

หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกทาคา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานแบบเดียวกัน เห็นดวงศีล ดวงสมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นพระสกทาคาละเอียด หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจพระสกทาคาละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกทาคาละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เห็นดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นกายพระอนาคา

ใจกายพระอนาคาก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เห็นดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ แบบเดียวกัน เข้าถึงกายพระอนาคาละเอียด หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจของพระอนาคาละเอียดทำถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา สูง ๒๐ วา กลมรอบตัว เห็นดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ เท่าๆ กัน ก็เห็นกายอรหัต หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจกายพระอรหันต์หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอรหันต์ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงรัชมานุสสนาสติปัฏฐาน ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ๒๐ วา เท่ากันหมด ปราภฏเห็นกายพระอรหันต์ละเอียด ไสหนักขึ้นไป

ตำราวัดปากน้ำเขาสอนกันได้อย่างนี้ แต่ว่าที่จะให้เป็นพระโสดา พระสกทาคา พระอนาคา อรหันต์นั้นไม่ติด ไม่หลุดชะ แต่ว่าทำได้ตลอดเลยไปจากนี้อีก ทำไปมากกว่านี้ ถึงกายพระอรหันต์ พระอรหันต์ละเอียดๆ ต่อๆ ไป นับอสงไขยก็ไม่ถ้วน ผู้เทศน์นี้สอน เป็นคนสอนเอง ๒๓ ปี ๕ เดือน นี้ ได้ทำไปอย่างนี้แหละ ไม่ถอยหลังเลย ยังไม่สุดกายของตัวเอง เมื่อยังไม่สุดกายของตัวเองแล้ว ตัวเองก็ปกครองตัวเอง ยังไม่ได้ ยังมีคนอื่นเป็นผู้ปกครองลับๆ เพราะไม่ไป ถ้าไปถึงที่สุดแค่นั้น เขาก็ปกครองได้แค่นั้น นี้ผู้เทศน์ยังแนะนำสั่งสอนให้ไปถึงที่สุดสายธาตุสายธรรมของตัวเอง เมื่อถึงที่สุดสายธาตุสายธรรมของตัวเองละก็ เป็นกายๆ ไปดังนี้ ตัวเองก็จะปกครองตัวเองได้ ไม่มีใครปกครองต่อไป ตัวเองก็เป็นใหญ่ในตัวเอง ตัวเองก็จะบันดาลความสุขให้ตัวเองได้ กำจัดความทุกข์ได้ ไม่ให้เข้ายุ่งได้

นี่คนอื่นเขายังบันดาลอยู่ คนอื่นเขายังให้อยู่ เหมือนความแค้นนี้ เราไม่ปรารถนาเลย เขาก็ส่งความแค้นมาให้ เราก็ต้องรับอภัยความแค้นนั้นแหละ ความเจ็บละ เราไม่ปรารถนาความเจ็บ เขาก็ส่งความเจ็บมาให้ ความตายละ เราไม่ปรารถนาเลย เขาก็ส่งความตายมาให้ เพราะเหตุไร เพราะเหตุว่า ตัวเองไม่เป็นใหญ่ด้วยตัวของตัวเอง คนอื่นเขามาปกครอง ผู้อื่นเขาปกครองเสีย เขาให้ เขาส่งมาให้ ความแค้น ความเจ็บ ความตาย ตัวมีความรู้ไม่พอก็ต้องรับ เหมือนดังนี้ เราอยู่ปกครองประเทศไทย ประเทศไทยเขาต้องการอย่างไร ผู้ปกครองเขาต้องการอย่างไร เราก็ต้องไปตามเขา ไม่ตามเขาไม่ได้ ต้องอยู่ในบังคับบัญชาเขา

ถ้าจะอยู่นอกปกครองเขา ต้องไปให้ถึงที่สุดสายธาตุสายธรรมของตัว ไปถึงที่สุดสายธาตุสายธรรมของตัวละก็ ในที่สุดนั้นไม่มีใครปกครองเลย เราปกครองของเราเอง เราไม่ต้องรับความแค้น ความเจ็บ ความตาย ก็ได้ เพราะเรามีอำนาจพอแล้ว เราไม่อยู่ในปกครองก็ได้ตามความปรารถนา แต่ว่าต้องไปให้สุดสายธาตุสายธรรมของตัว ถ้าให้สุดสายธาตุสายธรรมของตัวไม่ได้ละก็ เลี้ยงเอาตัวรอดไม่ได้ บัดนี้เราเป็นภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาในพระพุทธศาสนา เมื่อมาฟังอุทานคาถา รู้ว่าธรรมของพระศาสดาลีกซึ่งอย่างนี้ขนาดนี้ ละก็อุตส่าห์ อย่าประมาท อย่าเลินเล่อ อย่าเผลอตัว อย่างคนมีปัญญา อย่างคนรู้ดีรู้

ชั่ว อย่าเล่นเอาอย่างเด็ก ถ้าเมื่อเล่นอย่างเด็กแล้วก็เล่นหม้อข้าวหม้อแกง เล่นฝุ่นเล่นทรายอยู่ละก็ ชีวิตจะไม่พอใช้ เพราะเขาเล่นละครกัน เป็นบ้านๆ โรงๆ กัน ในโลกนี้ เขาเรียกว่าละครโรงใหญ่ เล่นฝุ่นเล่นทราย เล่นแปลกๆ ไปตามหน้าที่ เอาจริงๆ แท้ๆ ไม่ได้สักคนหนึ่งขึ้นไป แล้วก็ตายกันหมด เอาจริงเอาแท้เหลือสักคนหนึ่งก็ไม่มี เพราะเหตุอะไรเล่า เพราะเหตุว่าเล่นแล้วปล่อยตัวไป เล่นแล้วปล่อยตัวไป มนุษย์โลกนี้เราผ่านไปผ่านมา เข้าใจว่าเป็นบ้านของเราเมืองของเราเสียใหญ่โตมโหฬารทีเดียว เข้าใจเสียอย่างนั้นก็เข้าใจผิดไป นี่แหละ ละครกายเรานี้แหละโตกว่าบ้านเมืองเหล่านี้มากนัก ให้ไปชมดูเถิด แต่ว่าต้องไปให้ถึงที่สุดนี้ให้ได้นะ ไปที่สุดของกายเหล่านี้ได้ก็จะเอาตัวรอดได้เป็นแท้ เหตุนี้แหละ

ที่ได้ชี้แจงแสดงมาในอุทานคาถา ตามวาระพระบาลี คลีความเป็นสยามภาษา ในมตยาริบายพอสมควรแก่เวลา เอเตน สจฺจวชฺเชน ด้วยอำนาจความสัตย์ที่ได้ อังธรรมปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นจนอวสานนี้ สทา โสตุถิ ภวนฺตุ เต ขอความสุขสวัสดิ์ จงบังเกิดมีแก่ท่านทั้งหลายบรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า อาตมภาพชี้แจงแสดงมาพอสมควรแก่เวลา สมมติยุติธรรมิกถาโดยอรรถนิยมความเพียงเท่านี้

เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)